

EFEE

FEDERAȚIA EUROPEANĂ A
ANGAJATORILOR DIN EDUCAȚIE

COMITETUL SINDICAL EUROPEAN PENTRU
EDUCAȚIE – COMITE SYNDICAL EUROPEEN
DE L'EDUCATION

Declarație comună a ETUCE/EFEE

în vederea creării unui cadru de acțiune pentru a promova atractivitatea meseriei de profesor

Obiectivul prezentei Declarații este acela de a crea o bază solidă pentru continuarea procesului de dialog între partenerii sociali europeni din domeniul educației, EFEE (Federația Europeană a Angajatorilor din Educație) și ETUCE (Comitetul Sindical European pentru Educație), cu scopul de a construi o abordare sectorială comună pentru un cadru de acțiune menit să crească atractivitatea meseriei de profesor în cadrul societății, dezbătând definițiile, provocările, principiile și posibilele acțiuni care ar putea fi întreprinse împreună în acest sens.

Această abordare este rodul a opt ani de muncă în cadrul dialogului social sectorial, prin care partenerii sociali din educație au recunoscut rolul central al dialogului social și al consolidării capacităților, al încrederii reciproce și al cooperării, al implicării și al comunicării¹ în abordarea provocărilor noi și emergente din sectorul educației din întreaga Europă. Încă din 2017, EFEE și ETUCE au recunoscut că procesul de consolidare a capacității partenerilor sociali răspunde obiectivului comun al părților, legat de dezvoltarea unui „*dialog social solid și eficient, în beneficiul celor care lucrează în instituțiile de învățământ la toate nivelurile și, în final, în beneficiul elevilor/studentilor și al familiilor lor*”². În special, EFEE și ETUCE au conlucrat în perioada 2013-2018 la trei proiecte de consolidare a capacității instituționale a partenerilor sociali, în cadrul Dialogului Social European Sectorial în domeniul Educației (ESSDE)³, care au reunit la masa discuțiilor parteneri sociali de la nivel european și național

¹ Declarația comună ETUCE/EFEE privind promovarea potențialului dialogului social european sectorial în domeniul educației (2016) și raportul final al ETUCE/EFEE intitulat „Partenerii sociali europeni din sectorul educație promovează potențialul dialogului social prin transferul de cunoștințe și formare. Proiectul de consolidare a capacității partenerilor sociali ESSDE II”.

² Declarația comună ETUCE/EFEE privind promovarea potențialului dialogului social european sectorial în domeniul educației (2016).

³ „Partenerii sociali europeni din sectorul educație susțin o influență durabilă asupra consolidării politicilor educaționale europene printr-un dialog social constructiv. Proiectul de consolidare a capacității instituționale a partenerilor sociali ESSDE III” (VS/2017/XXXX), „Partenerii sociali europeni din sectorul educație promovează potențialul dialogului social prin transferul de cunoștințe și formare. Proiectul de consolidare a capacității partenerilor sociali ESSDE II” (VS/2015/0032), „Promovarea potențialului dialogului social european sectorial în

din 20 de țări ale UE și din două țări candidate⁴, precum și cu ocazia celor trei conferințe finale care au avut loc în Bruxelles (Belgia), Amsterdam (Olanda) și Sofia (Bulgaria).

Având în vedere provocările actuale și emergente din domeniul educației și al formării, inclusiv deficitul de profesori cu care se confruntă mai multe țări ale UE, partenerii sociali din sectorul educație de la nivel european, național, regional și local se angajează, prin prezenta Declarație, să-și continue consolidarea capacității instituționale, pentru a participa în mod eficient la dialogul social și la elaborarea de politici educaționale care să contribuie la schimbare, precum și să promoveze atractivitatea meseriei de profesor în Europa, în cadrul unor sisteme de învățământ incluzive și de calitate.

Context și provocări

Procesul de relansare a dialogului social, menit să consolideze rolul acestuia în toate statele membre ale UE, a fost inițiat de președintele Comisiei Europene, Jean-Claude Juncker, care a anunțat un „nou început pentru dialogul social” încă din martie 2015. Instituțiile europene și partenerii sociali europeni intersectoriali au semnat în 2016 o declarație comună care subliniază rolul dialogului social european ca o componentă esențială a elaborării de politici sociale și de ocupare a forței de muncă la nivelul UE. Pe durata derulării proiectului comun „*Consolidarea capacității instituționale a partenerilor sociali ESSDE III - Partenerii sociali europeni din sectorul educație promovează potențialul dialogului social prin transferul de cunoștințe și formare*” 2017-2018, liderii europeni au adoptat Pilonul european al drepturilor sociale, dând un nou avânt al dialogului social, văzut ca o practică esențială pentru impulsivizarea dezvoltării. Importanța educației pentru realizarea multora dintre obiectivele-cheie ale Pilonului este evidențiată și de discuțiile referitoare la [viitorul educației](#), purtate de Comisia Europeană și Consiliu cu ocazia summitului de la Göteborg din 17 noiembrie 2017, având drept obiectiv transformarea Europei într-un actor de prim plan în ceea ce privește implementarea Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă și a obiectivelor de dezvoltare durabilă ale ONU. În acest sens, guvernele conferă educației un rol-cheie în „asigurarea unei economii solide, a coeziunii sociale, a cetățeniei active și a identității”.

Educația este un aspect esențial atât pentru echitate, cât și pentru prosperitatea economică. „[Declarația de la Paris](#)”, adoptată de miniștrii educației din Uniunea Europeană în martie 2015⁵, subliniază contribuția majoră a educației la dezvoltarea personală, la incluziunea și la participarea socială, prin asigurarea incluziunii și prin combaterea inegalităților, prin abilitarea profesorilor și prin întărirea capacității copiilor și tinerilor de a gândi critic și de a avea capacitate de discernământ, îndeosebi în contextul internetului și al platformelor de socializare. Atunci când se acordă prioritate educației, societățile și economiile prosperă. Având în vedere cerințele tot mai exigente ale societății și obiectivele de creștere ale Europei, partenerii sociali europeni din sectorul educație, în calitate lor de reprezentanți ai personalului și ai angajatorilor din acest domeniu, în temeiul articolelor 154-155 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), recunosc că sectorul se confruntă cu o serie

domeniul educației prin abordarea noilor provocări și explorarea experienței și a cunoștințelor” (VS/2013/XXX). Aceste inițiative au fost sprijinite de Comisia Europeană prin linia bugetară Dialog social și relații industriale.

⁴ Croația, Lituania, Slovenia, Slovacia, România, Muntenegru, Estonia, Serbia, Cipru, Ungaria, Letonia, Polonia, Spania, Bulgaria, Danemarca, Finlanda, Irlanda, Italia, Luxemburg, Malta, Olanda, Portugalia.

⁵ Reuniunea informală a miniștrilor educației din Uniunea Europeană, „Declarația privind promovarea cetățeniei și a valorilor comune – libertate, toleranță și nediscriminare – prin educație”, 17 martie 2015, Paris.

de provocări în procesul de instituire a unor sisteme educaționale de înaltă calitate, echitabile și incluzive, care să fie adaptate pentru viitor și care să devină factori determinanți ai dezvoltării durabile. Printre aceste provocări se numără: schimbările demografice, evoluțiile tehnologice, schimbările din societate și transformările politice (și anume, sistemele de guvernare pe mai multe niveluri, de ex. Semestrul European, Strategia Europa 2020 și cadrul strategic „Educație și formare 2020”, Spațiul European al Educației 2025).

Deși meseria de profesor are potențialul de a contribui la egalitatea socială în întreaga Europă, cu ocazia Conferinței partenerilor sociali de la Sofia (iunie 2018), a reieșit în mod clar că aceasta se confruntă cu provocări comune la nivelul Europei, cum ar fi deficitul de profesori, atractivitatea scăzută a profesiei, problema recrutării și a păstrării personalului de predare. Învățământul de calitate, asigurat de profesori bine pregătiți și sprijiniți în mod adecvat, se află în centrul unei educații de calitate. Pe lângă aceste provocări, este nevoie și să se regândească sistemele de predare și de învățare, ținând seama de evoluțiile rapide din cadrul societăților noastre, menționate deja mai sus.

Obiective și priorități

EFEE și ETUCE consideră că este extrem de important să își continue eforturile întreprinse împreună în vederea găsirii unor soluții comune astfel încât meseria de profesor să devină mai atractivă și mai aducătoare de beneficii pentru societate, în cadrul unor instituții de învățământ de calitate, incluzive, durabile și centrate pe elev/student.

Prin prezenta Declarație, care servește drept scrisoare de intenție pentru lansarea procesului de elaborare a unui cadru de acțiune privind atractivitatea meseriei de profesor, EFEE și ETUCE își propun să își ducă la îndeplinire angajamentul asumat în cadrul programului de lucru ESSDE 2018-2019, de a conlucra pentru soluționarea problemei deficitului de profesori. De asemenea, ne propunem să continuăm munca privind problemele identificate ca fiind prioritare pentru o acțiune comună, cu ocazia meselor rotunde care au reunit partenerii sociali de la nivel european și național și cu ocazia Conferinței finale de la Sofia (iunie 2018). Aceste priorități sunt: promovarea unor locuri de muncă decente și îmbunătățirea sănătății și securității la locul de muncă; echitatea și egalitatea în educație; sprijinirea profesorilor, a formatorilor, a conducătorilor instituțiilor școlare și a personalului care oferă asistență educațională.

Acesta teme nu sunt o „noutate” în cadrul activităților noastre ca parteneri sociali europeni sectoriali în domeniul educației. Dimpotrivă, au reprezentat coloana vertebrală a efortului nostru comun, încă de la începuturile ESSDE (în 2010). Totuși, în loc să ne axăm pe aceste teme ca problematice „de sine-stătătoare”, ne propunem acum să adoptăm o abordare holistică și să le folosim ca fundament al eforturilor noastre comune și constante de consolidare a capacităților, care să ne permită să participăm eficient la dialogul social de la toate nivelurile, contribuind astfel la creșterea atractivității meseriei de profesor.

Prin prezenta Declarație, ne angajăm să trecem la etapa următoare și să explorăm în continuare elementele care permit oferirea unui răspuns la această problemă, pregătind totodată terenul pentru dezvoltarea unui cadru de acțiune comun.

Aceste elemente includ chestiuni direct legate de meseria de profesor:

1. Promovarea dezvoltării meseriei de profesor, punând accentul pe profesionalism, pe autonomia profesională adecvată, pe aspirații și pe munca de echipă, precum și pe asigurarea de condiții și locuri de muncă de calitate și durabile, de perspective de carieră și de retribuție, inclusiv remunerație echitabilă, în contextul altor parcursuri de carieră atractive și ținând seama de situația economică a statelor membre în cauză, dar și prin stimularea diversității oportunităților de carieră;
2. Sprijinirea profesorilor, a formatorilor, a directorilor de școală și a întregului personal care oferă asistență educațională, îndeosebi prin investiții în formarea inițială de calitate și eficiență a profesorilor, dar și în dezvoltarea profesională continuă.

Cât privește chestiunile mai ample care au un impact direct asupra rolului și solicitărilor (în continuă schimbare) adresate profesorilor, formatorilor și directorilor de școală din cadrul sistemelor noastre de învățământ:

3. Promovarea incluziunii, a echității și a egalității de șanse, inclusiv a egalității de gen, în domeniul educației, cu accent pe necesitatea crescândă de a dezvolta culturi școlare democratice și incluzive și de a răspunde nevoilor tuturor elevilor/studentilor;
4. Promovarea unor medii de muncă incluzive centrate pe elev/student, durabile și decente, inclusiv îmbunătățirea sănătății și securității la locul de muncă și a echilibrului dintre viața profesională și viața privată;
5. Promovarea alfabetizării digitale depline și analizarea impactului TIC asupra educației;
6. Promovarea investițiilor în educația și în formarea de calitate, inclusiv în infrastructura educațională.

De asemenea, după cum s-a subliniat și în raportul final al proiectului de consolidare a capacităților ESSDE III, EFEE și ETUCE recunosc valoarea adăugată adusă de studierea în continuare a impactului pe care îl au practicile de recrutare și de păstrare a profesorilor din țările europene asupra atractivității meseriei de profesor și a deficitului de profesori.

Rolul și angajamentele partenerilor sociali

Dat fiind că elemente identificate mai sus sunt considerate a fi cruciale, partenerii sociali europeni din domeniul educației, alături de membrii organizațiilor lor, se angajează să continue și să intensifice consolidarea capacităților partenerilor sociali la nivel european și național, pentru un dialog social sectorial mai intens și să conlucreze pentru sporirea atractivității meseriei de profesor prin:

- Explorarea posibilităților de a dezvolta un cadru de acțiune comun pentru o meserie de profesor mai atractivă;
- Sensibilizarea societății cu privire la importanța și valoarea meseriei de profesor în cadrul unor instituții de învățământ de calitate, incluzive, axate pe elev/student și durabile, precum și cu privire la contribuția meseriei de profesor la societatea viitorului;
- Continuarea activităților menite să identifice, să abordeze și să găsească soluții la barierele și lacunele în materie de consolidare a capacității, pentru un dialog social eficient la nivel european și național;

- Continuarea dezvoltării de acțiuni comune pentru susținerea și consolidarea capacității partenerilor sociali de a participa efectiv la procesele de elaborare a politicilor și la procesele decizionale din domeniul educației, la toate nivelurile;
- Schimbul de bune practici și facilitarea schimbului de informații între membri.

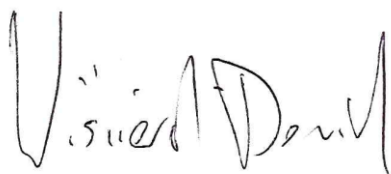
Concluzie

EFEE și ETUCE, parteneri sociali europeni în domeniul educației, se angajează să promoveze prezenta Declarație în mod activ, atât la nivel european, cât și prin intermediul organizațiilor membre de la nivel național, regional și local.

Prezenta Declarație a fost adoptată în reuniunea plenară a Dialogului Social European Sectorial în domeniul Educației (ESSDE) din 19 noiembrie 2018.

Bruxelles, 19 noiembrie 2018.

Daniel Wisniewski
Secretar general
EFEE

Susan Flocken
Director european
ETUCE

